

Bridges and

Branches

Univerzitet u Sarajevu

Arhitektonski fakultet

Izborni predmet

Apstraktni likovni izraz oblika,

boja i kretanja

■ **Katalog studentskih radova izložbe Bridges and Branches**

Izdavač

Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Format

210 x 210 mm

Priprema izložbe

Prof. mr Lada Pervan, akademski slikar

Elma Čaušević-Mujezinović, akademski kipar

Dr.sci. Adis Elias Fejzić, akademski kipar

Ass. Ehlimana Šaranović, MA dipl.ing.arh.

Asja Muftić

Merhila Šehović

Samra Fejzić

Dino Velić

Ernad Didić

Adnan Pazalja

Fadil Salkić

Grafički dizajn

Ass. Ehlimana Šaranović, MA dipl.ing.arh.

Organizacija izložbe

Prof. mr Lada Pervan, akademski slikar

Elma Čaušević-Mujezinović, akademski kipar

Dr.sci. Adis Elias Fejzić, akademski kipar

Ass. Ehlimana Šaranović, MA dipl.ing.arh.

Bridges and Branches

Univerzitet u Sarajevu
Arhitektonski fakultet
Katedra za prostorno i grafičko prikazivanje

Izborni predmet: Apstraktni likovni izraz oblika, boja i kretanja
Akademska 2024/2025. godina

Nastavno osoblje i predavači

prof. mr Lada Pervan, akademski slikar
Elma Čaušević-Mujezinović, akademski kipar
Dr.sci. Adis Elias Fejzić, akademski kipar
V. Ass. El-Gazija Bajramović, MA dipl.ing.arh
Ass. Ehlimana Šaranović, MA dipl.ing.arh

Studenti

Asja Muftić
Merhila Šehović
Belma Serhatlija
Samra Fejzić
Paolo Baravelli

Mostovi – između forme i smisla

Kada smo kolega skulptor Adis Elias Fejzić i ja predložili saradnju profesorici crtanja na Arhitektonskom fakultetu u Sarajevu, Ladi Pervan, nismo mogli ni naslutiti sve dimenzije rezultata koje će proizaći iz našeg zajedničkog angažmana.

Interdisciplinarni odnos između arhitekture i skulpture oduvijek je u meni pobuđivao duboko interesovanje. Iako različite u svojoj osnovnoj funkciji, ove dvije umjetničke discipline dijele brojne estetske i prostorne kvalitete koje ih čine izuzetno zanimljivim područjem za teorijsko i praktično promišljanje. Od najranijih skulptura pronađenih u ljudskim nastambama i kipova božanstava koji su krasili unutrašnjost i fasade hramova, te imali značajnu pedagošku i simboličku ulogu, preko bogato ukrašenih fasada stambenih objekata s početka 20. vijeka, pa sve do razdvajanja skulpture i arhitekture pod motom velikana modernizma Miesa van der Rohea *Less is more* — svjedočimo evoluciji u kojoj se arhitektura, lišena dekorativne „opne“, razvija u pravcu čiste forme, da bi u 20. i 21. vijeku, osobito kroz primjere organske arhitekture, postala gotovo skulptura koju nastanjujemo.

Izložba Bridges & Branches rezultat je rada studenata četvrte godine Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu, realizirana tokom ljetnog semestra 2024/2025, u okviru izbornog predmeta Apstraktni likovni izraz pod mentorstvom prof. Pervan. Studenti su istraživali motiv mosta – konstrukta koji u sebi nosi i doslovno i simbolično značenje.

Polazište im je bila analiza forme, a zadatak njeno prevođenje u likovni jezik kubizma – kroz poliperspektivu, fragmentaciju i ponovnu kompoziciju. Proces rada obuhvatao je različite medije: skice, crteže, dvodimenzionalne i trodimenzionalne kolaže, modelovanje geometrijskih formi u glini, kubističke keramičke radove, kao i asemblaže izrađene od pronađenih materijala.

Naziv izložbe Bridges & Branches nosi višeslojnu simboliku. Dok "mostovi" upućuju na ideje povezivanja i prevazilaženja fizičkih i metaforičkih razdvojenosti, "grane" se mogu čitati i kao referenca na grane maslinovog drveta – univerzalni simbol mira, života i otpornosti. U kontekstu humanitarne dimenzije izložbe, one su posveta palestinskom narodu, čije su patnje neraskidivo povezane s borbom za dostojanstven život, ali i s nevjerovatnom snagom da se istraje i gradi budućnost, uprkos neizrecivim gubicima.

Kroz ovaj proces, most je prerastao svoju konstrukcijsku funkciju i postao metafora povezanosti – prostora, ideja i ljudi. Izložba predstavlja krunu tog stvaralačkog puta i nosi snažnu humanitarnu poruku: prihod od prodaje radova namijenjen je školovanju mlade Palestinke, nedavno evakuisane iz Gaze. Na taj način, umjetnost prelazi granice estetskog i postaje čin solidarnosti.

Elma Čaušević-Mujezinović, akademski kipar

Izborni predmet na AFS: Apstraktni likovni izraz oblika, boja i kretanja, kroz četiri generacije studenata rezultirao je izložbama u auli AFS, Historijskom muzeju, sarajevskoj Vijećnici, a trenutno se otvara izložba u prostoru galerije MAK (Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti).

Nakon završene dvogodišnje nastave obaveznog predmeta Slobodno crtanje, zainteresovani studenti su birali ovaj predmet kako bi u svome radu napravili napredak u istoj oblasti. Bilo je zanimljivo pratiti razvojnu liniju tokom njihovog radnog procesa i prelazak iz rješavanja problema kroz, tokom renesanse ustanovljenog procesa savladavanja problema centralne perspektive, do oplemenjivanja crteža bojom i kombinovanim tehnikama različitih materijala. Kroz nastavni proces spomenutog predmeta studenti su fokusirani na prelaz 19. u 20. vijek. Naučne tehničke promjene i novi način života zahtijevali su i novi pristup radu u likovnim umjetnostima. Sa pojavom kubizma razvija se novi pristup prostoru, koji kroz korištenje poliperspektiva daje mogućnost umjetnicima i arhitektima da na mnogo slobodniji način rada pojačavaju karakteristike elemenata unutar njihovih kompozicija kroz crtež i boju, pojačavajući tematski izbor njihovih motiva i priču koja iz njih proizlazi. Utoliko korištenje nove tehnike koja prati razvoj kubizma kao novog procesa rada – kolaž – daje i nove mogućnosti kreativcima u njihovom likovnom izražavanju.

Stečeno dvogodišnje znanje o centralnoj perspektivi daje mogućnost studentima da u novom pristupu radu, kroz mogućnosti „poliperspektivnih“ prikaza, dodaju aktuelnom radu „karakterne osobine“, pojačavajući i čineći vidljivim, na nov način, i emocije koje su im potrebne u predstavljanju onoga što žele prikazati. Raznolikost materijala i mogućnosti korištenja različitih materijala kroz tehniku kolaž (također i asamblaž – kolaž u prostoru) otvaraju vrata do sada neviđenim kreativnim mogućnostima studenata AFS da ispričaju priče koje žele, posmatrajući ih iz uglova iz kojih oni to žele.

Tematski i idejno individualno izabrani zadaci pokazali su da studenti posjeduju kapacitet te sa radošću i radoznalošću ulaze u nove im predstavljene mogućnosti. Naredne cikluse rada tematski smo vezali za prostore Historijskog muzeja BiH te sarajevske Vijećnice. Izazov za studente, koji su svako na svoj način ispričali duge „životne priče“ ovih prostora pune burnih sadržaja, svakako ulazi u priču istorije grada Sarajeva i BiH. Svakako, uz veliku podršku direktorice Historijskog muzeja BiH Elme Hašimbegović, kustosice Elme Hodžić i Melihe Redžić, rukovoditeljke sarajevske Vijećnice, te osoblja iste.

Uz podršku AFS, ovog puta naučno-nastavni proces obogatili smo novim radnim procesom, u kom su nam pomogli i otvorili vrata za još jedan „radni“ doživljaj, Elma Čaušević-Mujezinović i dr.sci. Adis Elias Fejzić, akademski kipari.

Kroz predavanja fokusirana na vezu arhitekture i kiparstva te kroz praktični rad u glini, stepen znanja studenata koji pohađaju master studij na AFS obogaćen je novim saznanjima i iskustvima, a studenti su uživali u novim mogućnostima izražavanja kroz njima do sada nepoznati materijal – na zadovoljstvo svih nas. Kako su vremena u kojima živimo, u prelasku 20. na 21. vijek, turbulentna i pored velikog tehničko-tehnološkog i naučnog napretka, nažalost nose i sukobe, ratove i brojne destruktivne i negativne probleme. Tako je ovog puta, tematski, grupa studenata motivisana mostovima, priredila njihov radni, potom izložbeni ciklus radova u galeriji MAK (Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti), uz podršku direktorice Šejle Šehabović i njenog tima.

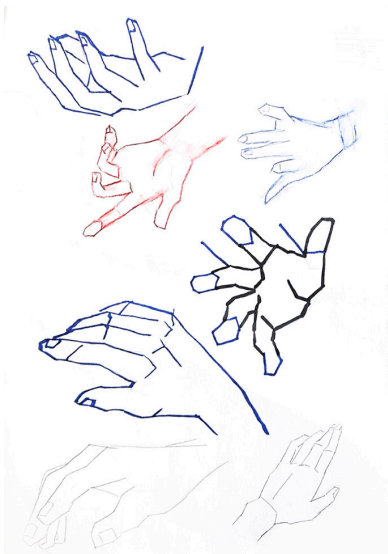
Ovaj ciklus radova dopunjen je nekim od ranije izloženih radova izborne nastave, te radovima sa terenske nastave na kraju druge godine iz predmeta Slobodno crtanje, sa motivima starog Sarajeva, što ga čini kompletnijim kako bismo ukazali na prostor u kom živimo i radimo.

Studenti AFS svoje radove posvetili su trenutnim dešavanjima u Palestini i tim povodom prvi put pripremamo izložbu prodajnog karaktera.

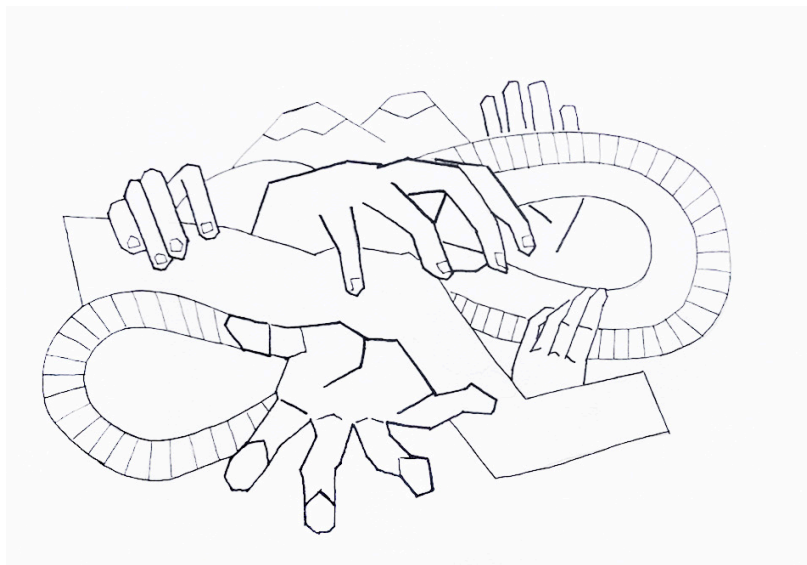
Materijalna podrška za izložbu dobijena je u vidu prostora za izlaganje galerije MAK te novčanih sredstava od strane kompanija Profine BH d.o.o., SFERA d.o.o. Mostar, Domprojekt d.o.o. Travnik i GEOINOVA d.o.o., na čemu se iskreno zahvaljujemo. Iskreno se zahvaljujemo na podršci svima koji su omogućili i pomogli u organizaciji ove izložbe.

Prof.mr. Lada Pervan, akademski slikar

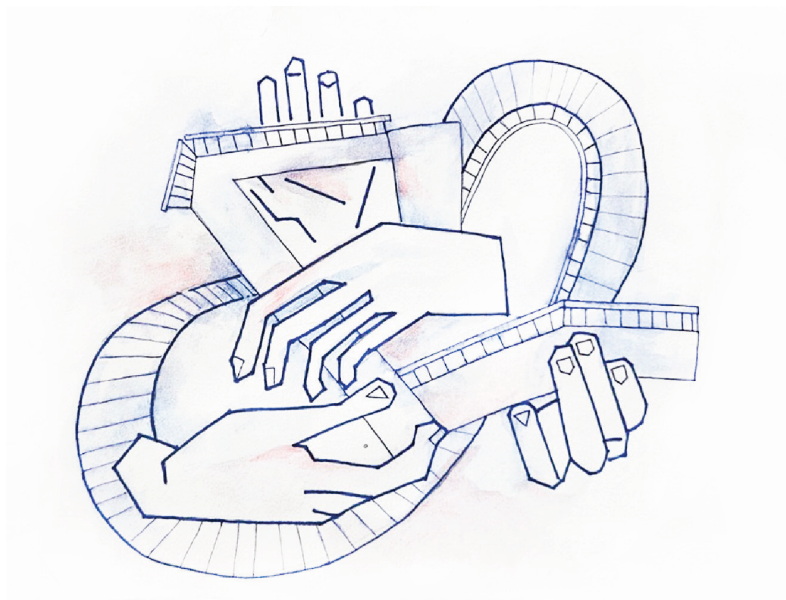
Rapidograf, 2025.
210x297

Rapidograf, 2025.
210x297

Akvarel, 2025.
210x297

Rapidograf, akvarel, 2025.
210x297

■

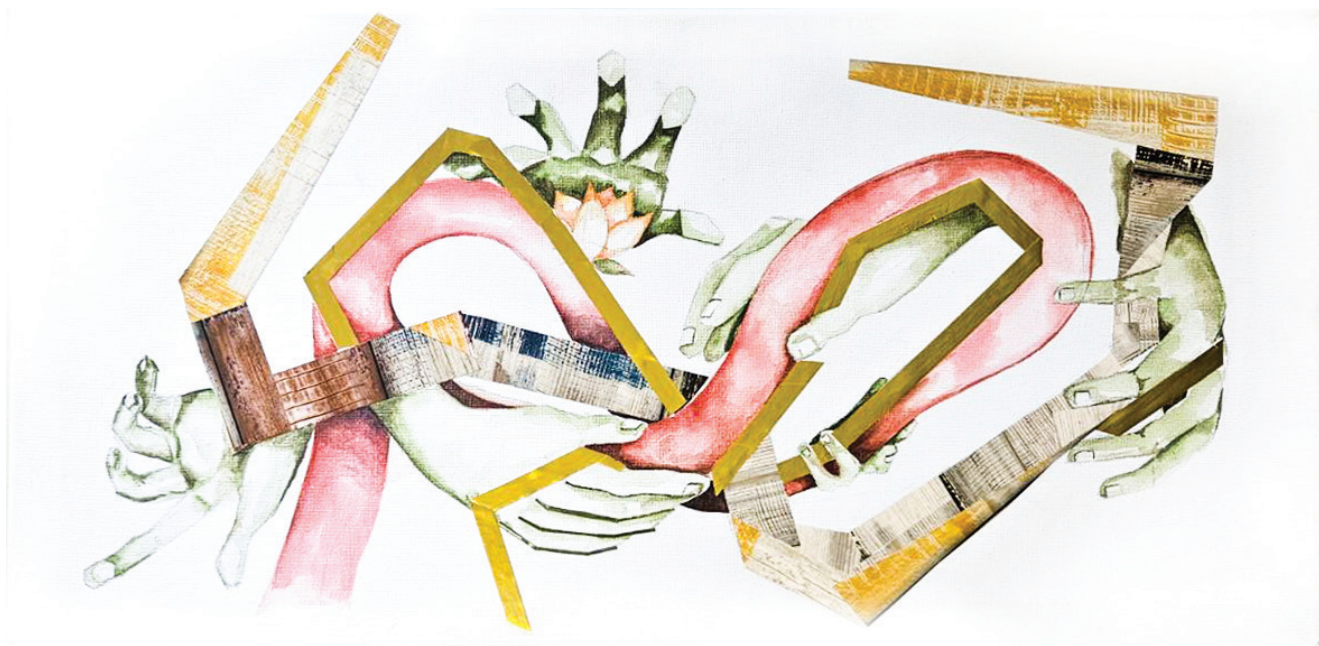
„Golden Bridge“ u Ba Na Hillsu, Vietnam, nije samo most nego umjetnost u prostoru. Ono što je meni privuklo pažnju i što je razlog mog odabira ovog mosta za reinterpretaciju jesu, dvije kamene ruke koje drže zlatni luk kojim se kreću pješaci.

RUKE obrasle mahovinom, nisu samo konstrukcijski motiv nego simbol božanske potpore i prirodne snage koja nosi ljudski korak. One spajaju inženjering i mit, modernitet i pejzaž, podsjećajući da svaka ljudska tvorevina stoji u zagrljaju zemlje i neba.

■

Asamblaž, 2025.

Kolaž, 2025.
300x700

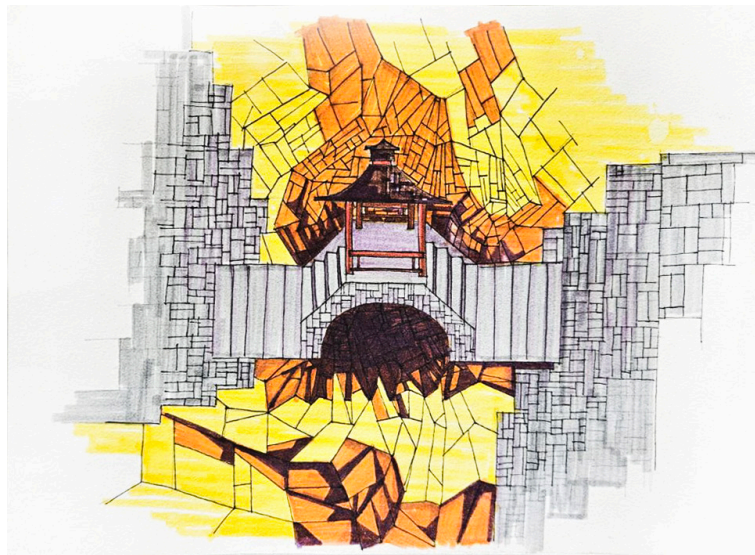

Plitki reljef, keramička glina
2025.

Akvarel, 2025.
297x420

Rapidograf, markeri,
2025.
210x297

■

弘誓 ili “Guzei” je japanski termin koji se može prevesti kao “crveni mostovi”. Ove strukture su česte pojave u japanskom baštovanstvu koje sa sobom nose niz, kako praktičnih, tako i spiritualnih težnji prilikom kreiranja prostora. Crvena boja birana za ove mostove nosi duboke duhovne vrednosti i označava mudrost i transformaciju. Ove konstrukcije postavljene u prirodnom okruženju, vrlo često ne zato što su neophodne da ispune svoju ulogu mosta u doslovnom smislu te reči, već da pozivaju čoveka na put ka samo-refleksiji, preobražaju i produhovljenju. Crveni mostovi se u različitim izvorima interpretiraju na drugačije načine, ali se sve svodi na spajanje dve strane i promene kojima se ljudska duša mora podvrgnuti kako bi prešla na onu drugu, ostavivši za sobom sve poteškoće iz ovog sveta. Pozivaju na oslobođenje od žudnje za materijalnim. U ovom kontekstu, crveni most povezuje dve obale na kojima se odvijaju dva u potpunosti drugačija univerzuma tako da je jedna strana van komprehenzije ove druge. “Guzei” od nas zahteva da izađemo iz svog sveta, iz svoje zone komfora, zakoračimo napred ka nečemu što ne poznajemo i iza sebe ostavimo sve što smatramo vrednim i zbog čega patimo samo zato što mu, na kraju dana, mi sami dajemo značaj.

■

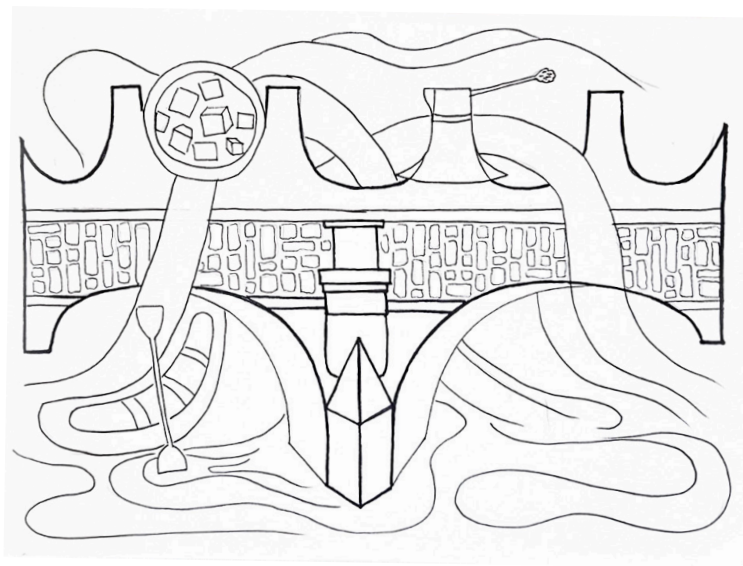
Asamblaž, 2025.

Kolaž, 2025.
297x420

Plitki reljef, keramička glina
2025.

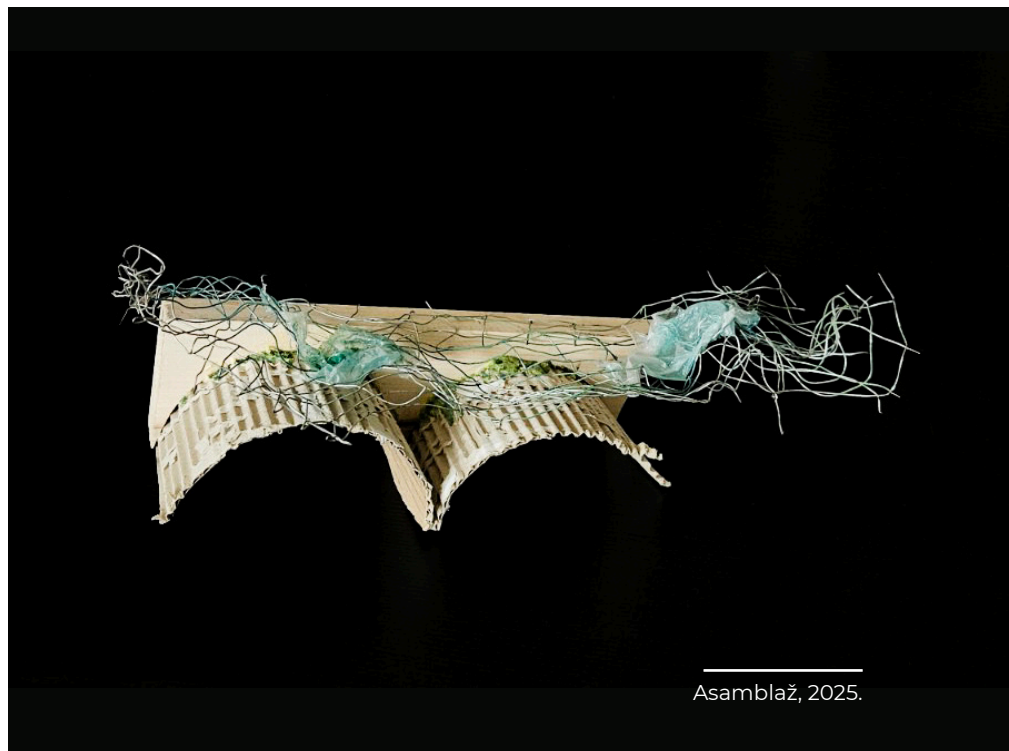
Rapidograf, 2025.
210x297

Rapidograf, 2025.
210x297

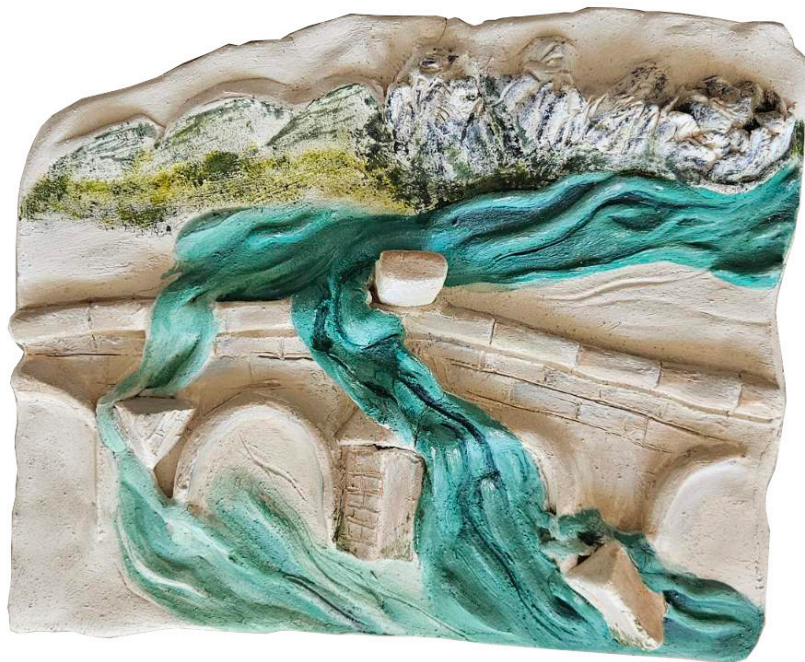
Akvarel, 2025.
210x297

Asamblaž, 2025.

Kolaž, 2025.
297x420

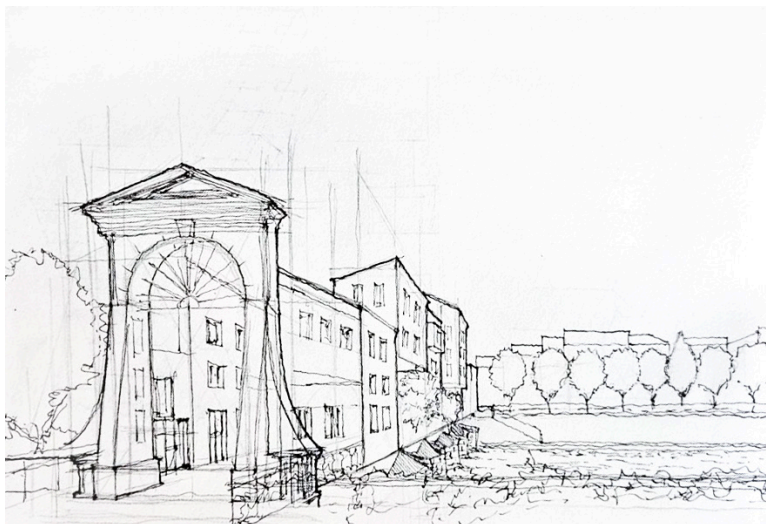

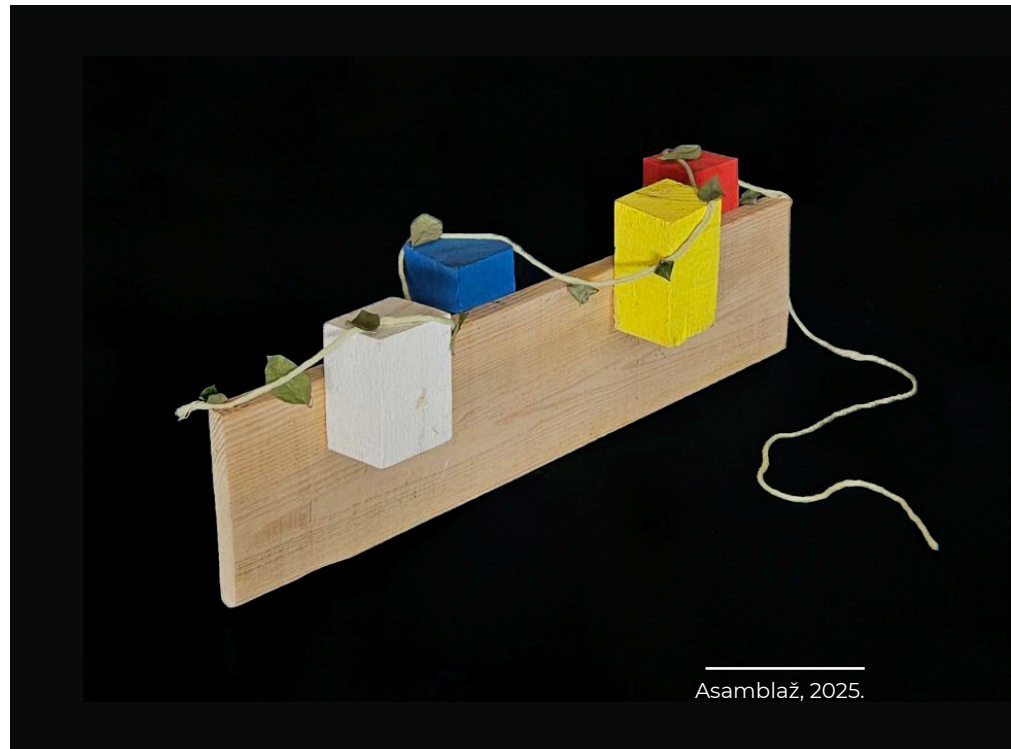
Plitki reljef, keramička glina
2025.

Rapidograf, 2025.
148x210

Rapidograf, 2025.
148x210

Asamblaž, 2025.

Kolaž, 2025.
210x297

Kolaž, 2025.
210x297

Plitki reljef, keramička glina
2025.

Plitki reljef, keramička glina
2025.

Kolaž, 2025.
297x420

Kolaž, 2025.
297x420

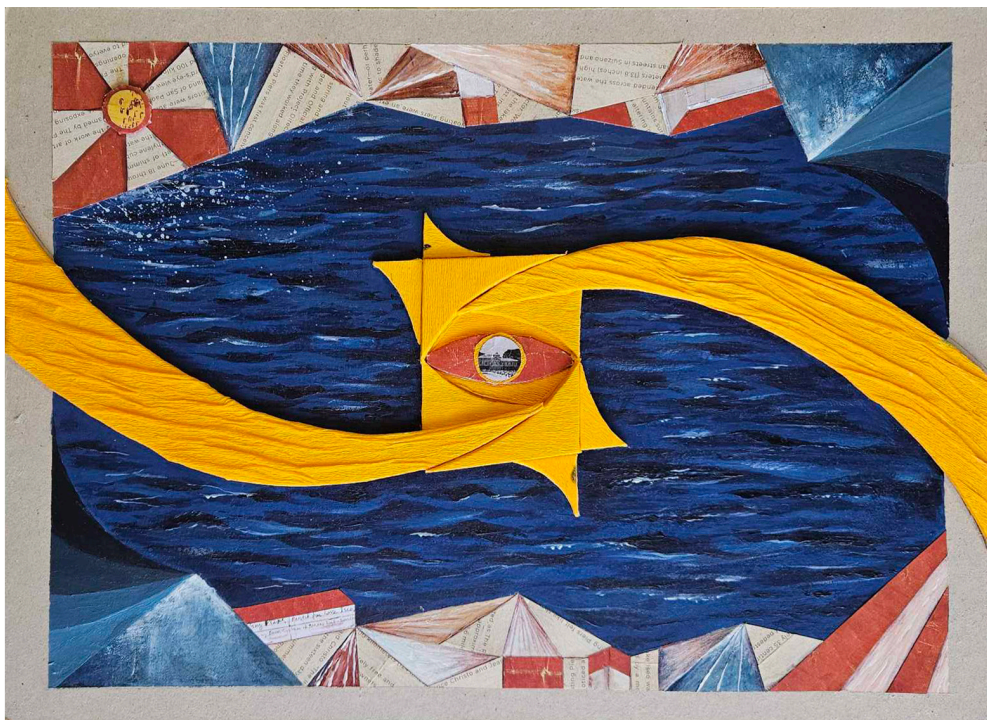
■ „The work of art is a scream of freedom.“

- Christo

Inspiracija rada je privremena instalacija The Floating Piers (Christo i Jeanne-Claude), koja je 2016. povezivala dva ostrva i omogućila posjetiocima da hodaju jezerom u nivou vode. Iako je trajala samo 16 dana, njen proces nastajanja započinje decenijama ranije, te pokazuje da umjetnost živi kroz ideju jednako kao i kroz realizaciju. Svako djelo grana se iz vlastitog korijena u različite pravce i oblikuje konačni izraz, a vrijednost leži u procesu stvaranja i u reakciji koju izaziva.

Asamblaž, 2025.

Kolaž, 2025.
297x420

Plitki reljef, keramička glina
2025.

Sarajevo,
oktobar 2025.

Dom projekt d.o.o.

